

Onderwerp: Re: Uitstel Rijkscoördinatieregeling militair radarstation Herwijnen tot na zomer reces | toezeggingen staatssecretaris Visser

Geacht college (en raadsleden),

Vorige week woensdag 4 september was er een Algemeen Overleg in de Tweede Kamer over de militaire radartoren te Herwijnen aangevraagd door een aantal kamerleden. Naast raadsleden van West Betuwe waren we ook met diverse bewoners (en jonge inwoners!) aanwezig. Vanmiddag was er een vervolgoverleg waarin een aantal moties zijn ingediend. We zijn blij dat de landelijke politiek ons vraagstuk en zorgen van bewoners en lokale politiek serieus neemt. Door diverse kamerleden is aangegeven dat ze de huidige locatie niet goed vinden vanwege de zorgen over (cumulatie van) straling en het feit dat de radar zich te dicht op het dorp bevindt. Ook de 1e Kamer heeft nog geen reactie ontvangen op haar brief van 16 juli aan Defensie.

Los hiervan zijn er door de staatssecretaris een aantal toezeggingen gedaan:

- Ze belooft beterschap in de communicatie met gemeente en bewoners en geeft volledige openheid van zaken (zover dit het landsbelang niet schaadt)
- Er komt een onderzoek naar alternatieve locaties; we hebben aan de kamerleden een lijst van meer dan 20 Defensie locaties gestuurd die zich ten zuid westen van Nieuw Milligen bevinden. Als bewoners zouden we heel blij zijn met een gevonden alternatief, maar we vragen ons af hoe serieus er écht wordt gezocht; of is het een zoethoudertje om de politieke druk wat te verlichten? Kijkt gemeente West Betuwe nog mee naar alternatieven?
- De gemeente West Betuwe wordt meegenomen in de vragen van het TNO onderzoek naar (cumulatieve) straling; is dit al gebeurd? Hebben jullie het memorandum van TNO ontvangen? Kunnen jullie dat delen? Daarnaast zouden we een andere wetenschappelijke organisatie mee mogen laten kijken met het onderzoek. Een second opinion naast het onderzoek van TNO lijkt ons een must.
 - o graag zouden we als bewoners worden betrokken om mee te denken hierin!
 - o we zouden in ieder geval naar de cumulatie van straling moeten kijken van de KNMI radar, scheepvaart, 3G, 4G en extrapolatie van 5G die binnen nu en 2/3 jaar gaat komen; het gaat immers niet alleen om de volksgezondheid nu maar vooral de komende jaren en dus langere termijn! De radar staat ook niet gepland voor een paar jaar. Zie link naar 5G wat er ook gaat komen met uitspraken van Monique Beerlage RIVM (aanwezig tijdens eerste bijeenkomst).
 - <https://www.ad.nl/tech/is-5g-schadelijk-voor-de-gezondheid~a09354d4/>
 - o cumulatie wil niet zeggen de sterkste stralingsbron maar een cocktail meting van diverse stralingsbronnen. Daarnaast is het meten op verschillende tijdstippen en locaties van belang!
 - o we willen garanties dat de cumulatie van stralingsbronnen op lange termijn in Herwijnen en omgeving geen gezondheidsschade veroorzaken
 - o we willen garanties dat uitgesloten kan worden dat de 7 ALS gevallen in Herwijnen (36x zoveel als landelijk gemiddelde) niet veroorzaakt kunnen zijn door hoog frequente stralingsbronnen (zoals de radarstations) vanuit het verleden. Zie ook mogelijk verontrustte recente wetenschappelijke onderzoeken!

- <https://www.spierziekten.nl/nieuws/artikel/elektromagnetische-straling-verhoogt-mogelijk-risico-op-als/>
- <https://www.als-centrum.nl/elektromagnetische-straling-en-elektrische-schokken-op-de-werkvloer-leiden-mogelijk-tot-verhoogd-risico-op-als/>
- o zoals eerder aangegeven willen we dat het voorzorgsprincipe gehanteerd gaat worden van max 6V/m i.p.v. 50 V/m net als diverse andere landen in Europa. Er is geen gebied of plaats in Nederland die meer dan 6V/m nu kent volgens veldsterkte metingen Agentschap Telecom.
- o het hanteren van het voorzorgsprincipe was ook in het raadsbesluit van Lingewaal helder gemotiveerd om nee te stemmen vanwege de onzekerheid voor de gevolgen op lange termijn!

Omdat we weten dat we een lange adem moeten hebben in dit proces, wellicht een mooi bijna 100% vergelijkbaar voorbeeld vanuit Hongarije waarin bevolking en lokale overheid hebben samengewerkt en het voor elkaar hebben gekregen dat een militaire radar van de NATO uiteindelijk op een andere lokatie is geplaatst. Ook hier waren zorgen voor de volksgezondheid de reden tegen de plaatsing. Zie onderstaande links!

We kijken uit naar de samenwerking!

Met vriendelijke groeten,

Protest tegen NATO radar juli 2010 | Lokale politie en bevolking vanwege gezondheidsrisico's tegen plaatsing radar in 2010:

<https://www.hln.be/nieuws/buitenland/hongaarse-stad-wint-strijd-tegen-gepland-radarstation-van-de-navo~a5c5046a/>

Andere locatie geworden maart 2011:

<https://hungarytoday.hu/hungary-deploys-new-3d-nato-radar-medina-hill-15256/>